17 Μαρτίου 2025

14 Μαρτίου 1957: Ο Ευαγόρας περνά στην αθανασία – Ο συναγωνιστής του Γεώργιος Στενιώτης μιλά για τη μοιραία νύχτα της σύλληψης

/ Αφιερώματα / Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης, ο ήρωας μαθητής της Πάφου, που ενέπνευσε όσο κανείς άλλος μαζί με τον Γρηγόρη Αυξεντίου τον σύγχρονο Ελληνισμό, πέρασε στην αθανασία μια τέτοια μέρα το 1957. Απαγχονίστηκε τα χαράματα της 14 Μαρτίου, σε ηλικία μόλις 19 ετών. Ήταν ο νεαρότερος αλλά και ο τελευταίος αγωνιστής που απαγχονίστηκε από τους Άγγλους.

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης (26 Φεβρουαρίου 1938 – 14 Μαρτίου 1957) γεννήθηκε στην Τσάδα, το τέταρτο παιδί της οικογένειας του Μιλτιάδη Παλληκαρίδη.

Σε ηλικία 17 χρόνων εγκατέλειψε το σχολείο και εντάχθηκε στις αντάρτικες ομάδες της ΕΟΚΑ. Στις 17 Νοεμβρίου 1955 οι μαθητές του Γυμνασίου συγκεντρώθηκαν και προετοίμαζαν μια διαδήλωση από τις γνωστές που οργάνωνε η ΑΝΕ (Άλκιμος Νεολαία ΕΟΚΑ) ως αντιπερισπασμό. Οι στρατιώτες είχαν διαταγή να πυροβολήσουν αδιάκριτα τους διαδηλωτές. Ο Ευαγόρας συλλαμβάνεται και οδηγείται στο δικαστήριο με την κατηγορία ότι συμμετείχε παράνομα σε οχλαγωγίες. Δεν παραδέχτηκε την κατηγορία, και η δίκη αναβλήθηκε για τις 6 Δεκεμβρίου. Ήταν η αρχή του τέλους. Μια μέρα πριν από τη δίκη, μπαίνει κρυφά στο σχολείο και αφήνει στην έδρα ένα σημείωμα: Το περίφημο, πλέον, ποίημα του «Θα πάρω μιαν ανηφοριά».

Στις 18 Δεκεμβρίου 1956 μαζί με άλλους δύο συναγωνιστές του μετέφεραν όπλα και τρόφιμα από τη Λυσό. Ξαφνικά βρέθηκαν αντιμέτωποι με αγγλική περίπολο. Οι δύο κατάφεραν να διαφύγουν, αλλά ο Ευαγόρας συνελήφθη. Στην κατοχή του είχε ένα οπλοπολυβόλο Bren γρασαρισμένο –συνεπώς ανέτοιμο για να χρησιμοποιηθεί– και τρεις γεμιστήρες. Κατηγορήθηκε για κατοχή και διακίνηση οπλισμού και μεταφέρθηκε στη Λευκωσία, και η δικάσιμος ορίστηκε για τις 25 Φεβρουαρίου. Στη δίκη του ο Παλληκαρίδης δεν άφησε περιθώρια στους δικηγόρους του να τον υπερασπιστούν, αφού παρά τις αντιρρήσεις τους παραδέχθηκε την ενοχή του:

Γνωρίζω ότι θα με κρεμάσετε. Ό,τι έκαμα το έκαμα ως Έλλην Κύπριος όστις ζητεί την Ελευθερίαν του. Τίποτε άλλο.

Την επομένη της καταδίκης του οι μαθητές του Γυμνασίου Πάφου απείχαν από τα μαθήματα σε ένδειξη διαμαρτυρίας, και έστειλαν τηλεγράφημα στον Χάρντινγκ με το οποίο του ζητούσαν να απονεμηθεί χάρη στον Ευαγόρα. Όλος ο κόσμος άρχισε μια προσπάθεια να σώσει τον νεαρό μαθητή. Ο Χάρντινγκ όμως και η αγγλική διπλωματία απέρριψαν την απονομή χάριτος.

Ο Ευαγόρας έγραφε στο τελευταίο γράμμα του: « Θ’ ακολουθήσω με θάρρος τη μοίρα μου. Ίσως αυτό να ’ναι το τελευταίο μου γράμμα. Μα πάλι δεν πειράζει. Δεν λυπάμαι για τίποτα. Ας χάσω το κάθε τι. Μια φορά κανείς πεθαίνει. Θα βαδίσω χαρούμενος στην τελευταία μου κατοικία. Τι σήμερα τι αύριο; Όλοι πεθαίνουν μια μέρα. Είναι καλό πράγμα να πεθαίνει κανείς για την Ελλάδα. Ώρα 7:30. Η πιο όμορφη μέρα της ζωής μου. Η πιο όμορφη ώρα. Μη ρωτάτε γιατί».

Απαγχονίστηκε στις 14 Μαρτίου 1957, σε ηλικία μόλις 19 ετών. Ήταν ο νεαρότερος αλλά και ο τελευταίος αγωνιστής που απαγχονίστηκε από τους Άγγλους. Ο τάφος του βρίσκεται στα Φυλακισμένα Μνήματα.

philenews.com